

TYGODNIK KATOLICKI SPOŁECZNO-KULTURALNY — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
 "LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 29 SIERPNI (agosto) — 1978 — Nr 3.592 — (34 78)

Pinochet w kłopotach

Prezydent chilijski Pinochet znajduje się w wielkim kłopotach: jakie stanowisko zająć wobec wymagań władz USA domagających się eksterminacji trzech wojskowych chilijskich, zamieszanych bezpośrednio w zamach na życie byłego kanclerza chilijskiego za rządów prezydenta Allende — Orlando Letelier.

Zamach ten miał miejsce dnia 21 września 1976 roku w Waszyngtonie, gdy Letelier udając się swym autem do pracy zginął od bomby podłożonej pod jego samochód. Wybuch bomby był tak wielki, że za samochodem ciał Letielera zostały tylnie szesnastki. Co gorzej, razem z nim zginęła Amerykanka Ronni Moffitt, jego towarzysząca.

Prezydent Chile — PINOCHET

Po upadku i zgonie prezydenta Allende, Letelier stracił swe stanowisko dyplomatyczne w Waszyngtonie, lecz pozostał nadal w tym mieście. Rozwijał aktywną działalność przeciw rządowi prezydenta Pinochet, który nakalał wielominimować lub uwie-

zić kilka tysięcy przeciwników politycznych: socjalistów i komunistów.

Letelier stał się więc bardzo niewygodny dla władz chilijskich, zwłaszcza gdy z powodu jego interwencji u władz USA, Chile pozabawiono zostały pomocy amerykańskiej w sumie 50 mln. dolarów. Od tej chwili los

Letelier został przesadzony. Wywiad chilijski postanowił zgładzić Letielera za wszelką cenę. Zadania tego podjął się szef wywiadu (Dina) gen. Juan Manuel Contreras, mając do pomocy pułk. Pedro Espinoza Bravo i kpt. Armando Fernandez Larios. Pułk. Bravo i kpt. Larios udali się pod fałszywymi paszportami do Waszyngtonu i tam, mając do usług Amerykankę Michael Townley (zamiastkowego w Chile) skontaktowali trzech zawodowych spiskowców. Ci ostatni przygotowali bombę, wybrali dogodny dzień i dokonali zamachu. Bombę podłożył Michael Townley, a jej wybuch zmógł na szczyt ciał Letielera i jego koleżanki Moffitt.

Nie ulega wątpliwości, że chodziło tu o zabojeństwo polityczne i dlatego zadanie USA wydaną w ich ręce prawdziwych autorów zamachu dokonano na terenie Ameryki jest prawomocne. Na razie trzej wojskowi chilijscy znajdują się w więzieniu.

Jaka broń najlepsza?

W prasie amerykańskiej komentuje się żywo ostatnie posunięcie prezydenta Cartera w stosunku do Związku Radzieckiego, zabraniającego doświadczeń komputera oraz nowoczesnej technologii przy wydobyciu ropy naftowej. Dziennikarze amerykańscy postawili pytanie: czy wymiana handlowa USA z Rosją może stać się bronią dyplomatyczną? I odpowiadają, że tak.

Osobisty despekt ze strony Moskwy. Obecnie Biały Dom zastanawia się, czy ograniczając swój handel ze Związkiem Radzieckim — nie wpłynie nań, by zaprzestali przesyłania dysydentów i zmienili swą politykę zagraniczną, zwłaszcza w Afryce. Inaczej mówiąc, czy handel USA z Rosją nie powinien zmienić się w broń polityczną. W swej mowie na Uniwersytecie Wake Forest — Carter oświadczył, że sowieckie inkwizycja wojskowe czy ich penetracja w licznych krajach Afryki mogą podkopać stosunki USA z Rosją na polu technologicznym i ekonomicznym.

Rząd prezydenta Cartera zastanawia się jakiego typu presji ekonomicznej powinny wywierać USA. Kongres też jest za wprowadzeniem sankcji ekonomicznych wobec Rosji. Zachodzi tylko

pytanie, w jaki sposób przeprowadzić te sankcje. W 1969 r. nowe prawo o eksporcie do Rosji wprowadziło "odwzajemność", za wyjątkiem towarów o charakterze wojskowym.

Od objęcia władzy przez prezydenta Cartera wymiana handlowa USA — Rosja osłabła mocno ograniczona. Tak np. w najbliższych 2 latach wymiana ta zmniejszy się o 1 miliard dolarów. Przyczyną tego jest gwałcenie praw człowieka, nie gotowość uchwał potrzebnych sowieckie oraz trudności — prawie nie do pokonania stawiane tym, którzy chcą emigrować z Rosji (szczególnie Żydzi).

Stan S. Paulo-gigantem

Dostronali przegląd MANCHESTER 19 sierpnia br. poświęcił kilkadziesiąt stron dla stanu São Paulo. Prezydent, uznając wagę nagromadzonego tam materiału z astronomią, czynnikiem jest przede wszystkim gigantem pod względem ekonomicznym, społecznym, kulturalnym itp. Dobrze się wyraził gen. Figueredo, że stan São Paulo nie ma Brazylji. Najbardziej przekonującym argumentem jest to, że stan posiada dostarcza do skarbu państwa 30 proc. dochodu, czyli połowę tego co wszystkie inne stany Brazylii razem wzięte. Jest również niemożliwym przedstawiać na tym miejscu wszystkie dzieła jakich dotychczas w ciągu trzech lat, opanował gubernator Paulo Garcia Martins.

wydały 750 mln. drugich miliardów, czy podwieczeków dla uczniów szkół podstawowych. W składzie tego państwa w Uniwersytecie, w stolicy 2 i jeden w Campinas, nie licząc różnych Fakultetów różniących się po większych miastach; w tym okresie studiowało 13 tys. studentów, w tym 2 652 dolarów. Liczba mieszkańców stanu osiągnęła 22 miliony; 150 podlegających przebiega codziennie linie kolejowe tego stanu; a 300 tys. wahałków motorowych przesuwa się przez

stanowe szosy; zeszlóroczne produkty rolne osiągnęły wartość 67 miliardów kruczerów m. in. kawa, trzcina kukurydza, mleko, jaja, bawelna, kukurydza i pomarańcze, a wielkie składy i silosy dołone są przechowywać 15 milionów ton. Oto w kilku krótkich zdaniach sylwetka stanu — giganta São Paulo.

♦ RIO — Już nie tylko senator Magalhães Pinto, lecz także senator parafski Acelyo Filho zamierza sformować nową partię o charakterze socjalno-demokratycznym, zrzeszając w niej głównie dorosłą młodzież.

♦ WASHYNGTON — Pentagon wniósł do Kongresu prośbę o zatwierdzenie programu wysiłki broni do Iranu i Arabii. MONTVEIDE — W stolicy urugwajskiej odbyła się ostatnio Konferencja FAO, podczas której domagano się powszechnie realizacji reformy rolnej jako podstawy do większego rozwoju rolnictwa w państwach Ameryki Łacińskiej.

♦ TRZECI — Trzech groźnych terrorystów niemieckich uwięziono w więzieniu, pomimo nadzwyczajnych środków bezpieczeństwa. Udał się na lotnisko elegancko ubrany i wynajął helikopter, by uciec się w podróż w nieznanym kierunku.

Nowy Papież Jan Paweł I

Dnia 26 sierpnia, w godzinach popołudniowych, dzwoniąc w wszystkich kościołach świata obwieścił radośnie o wyborze nowego Papieża w osobie Patriarchy Wenecji — Albino Luciani — lat 65, (syna robotnika) który przybrał imię Jana Pawła I. Jego wybór nastąpił podczas III głosowania.

Jan — Paweł I obrał te dwa imiona na dowód, że chce nadal prowadzić dzieło swych dwóch wielkich poprzedników: Jana XXIII i Pawła VI. Pragnie być mediatorem między katolikami postępowymi a konserwatywnymi. Inną dewizą nowego Papieża jest ukojenie biednych. Jako Patriarcha Wenecji nawoływał duchownych i świeckich do ulżenia dołom rodzinom biednym żyjącym w mizerii, do czynnego udziału w wielkim dziele miłosierdzia. Będzie on niewątpliwie zarliwym obrońcą Trzeciego Świata.

W 1935 roku Papież Jan XXIII zamianował go biskupem w 1958 roku, zaś Paweł VI udzielił mu godności Patriarchy Wenecji w 1969 r., a w 1973 roku uczynił go kardynałem!

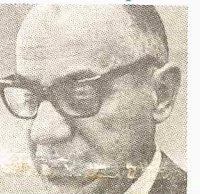
Nowoobranego Papieża czekają trudne problemy do rozwiązania, chociaż każdy z dotychczasowych 253 Papieżów nie miał łatwych rządów w Kościele. Nie brakło bowiem różnych herezji, schizm, przysłańdowań, częstych wojen, zwłaszcza I i II Wojny Światowej. Paweł VI, np. podczas 15 lat rządów wiele wycierpiał ze strony tzw. katolików postępowych i konserwatywistów. Stąd miał ciężki krzyż do zniesienia. Nowy Papież Jan — Paweł I będzie musiał stawić czoło tym samym problemom. Nie należy jednak obawiać się o losy Kościoła Katolickiego, liczącego 710 mln. wiernych, gdyż Chrystus powiedział: "Nie bójcie się, Jam zwyciężył świat!".

Nowoobranego Papieża, po udzieleniu błogosławieństwa "Urbi et Orbi", dzięki 30-tygodniemu tłumom wernych za entuzjastyczne owacje.

Gen. Euler kandydatem MDB

Na konwencji partyjnej jaka się odbyła 23 sierpnia br., opozycyjna partia MDB absolutną większością głosów obrała gen. Euler Bentes Monteiro swym kandydatem na prezydenta państwa. Jak już wiemy, partia MDB była początkowo podzielona odnośnie osoby kandydata na prezydenta. Tzw. autentyczni lansowali gen. Eulera, umiarkowani skłaniali się raczej za senatorem Magalhães Pinto, a członkowie partii z Rio i Minas byli przeciwni wystąpieniu własnego kandydata.

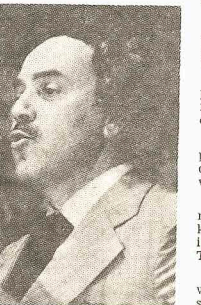

Gen. EULER BENTES — kandydat na prezydenta

panuje zaniepokojenie, czy istnienie dwóch kandydatów wojskowych (generalowie o 4 gwiazdkach) nie wywoła kryzysu wśród armii, albo tzw. "kwesitli" wojskowej. Obydwał bowiem generałowie, choć nie są w czynnej służbie, cieszą się sympatią w kołach wojskowych, z tą różnicą, że za gen. Figueredo stoją ci, którzy uważają, iż wojskowi powinni nadal kierować polityką Kraju. Tymczasem po stronie gen. Eulera opowiadają się ci, którzy stanowią chęć odsunąć wojskowych od życia politycznego.

Wielkość członków MDB jest przygotowana do tego, że ich kandydat przegra wybory na prezydenta na rzecz gen. Figueredo, lecz obecność gen. Eulera na czele partii MDB przyczyni się mocno do spodziewanego zwycięstwa w powszechnych wyborach wyznaczonych na 15 listopada br.

Wśród członków tej partii (deputowani i senatorowie) tym udziałem, przeprowadzono głosowanie na przyszłego prezydenta państwa z ramienia MDB. Wynik głosowania — jak było do przewidzenia — padł na osobę gen. Eulera, który otrzymał 352 głosów (na 476 obecnych), podczas gdy senator Brassard obrany został kandydatem na wice-prezydenta.

Senator PAULO BRASSARD — kandydat na wiceprezydenta.

♦ NAIROBI — 82-letni prezydent Kenii — Jomo Kenyatta, który najbardziej przyczynił się do niepodległości tego kraju, zmarł na atak serca. Za trzy miesiące mają się odbyć wybory na nowego szefa państwa.

♦ TEHERAN — Na skutek zbrodniczego podłożenia ognia pod kino w którym kilkadziesiąt osób oglądało film, wybuch pożar powodując śmierć ponad 400 osób. Władze irańskie prowadzą dochodzenia.

♦ S. PAULO — Gen. Figueredo, kandydat ARENY na prezydenta, odbył kilkudniową wycieczkę w stolicy i kilku Municipalnych paulistycznych, realizując swą kampanię wyborczą. Generałowi towarzyszył wybitny politycy — areniści.

♦ BRASILIA — Gen. Costa Cavalcanti, szef brazylijsko-paragwajskiej spółki przy budowie zapory Itaipu, oświadczył w tych dniach, że prace budowlane przy tej zaporce wyniosą w przyszłym roku 900 milionów dolarów.

♦ KURYTYBA — Gubernator Jaime Canet Junior nie rozwiązał dotąd problemu z 488 profesorami, którzy od kilkunastu dni nie udzielają lekcji w szkołach podstawowych i gimnazjach, domagając się podwyżki pensji miesięcznych. To samo uczynili profesorowie w São Paulo.

♦ LIMA — Prezydent Peru gen. Bermudez zaprowadził w kilku prowincjach stan nadzwyczajny, by opłacać strażak 45 tys. górników, którzy od 24 dni porzucili pracę, narzucając skarb państwa na szkodę obliczaną na 60 mln. dolarów.

W KALEJDOSKOPIE

♦ RZYM — Bruno Pontecorvo, włoski uczonej nuklearny który w 1950 roku uciekł do Rosji, pragnie wziąć udział w kongresie fizyki nuklearnej i przy tej okazji odwiedzić krewnych. Równocześnie 200 matematyków różnej narodowości skierowało prośbę do Breżniewa, by wypuścił z Rosji uczonych sowieckich pragnących wyemigrować za granicę.

♦ MANAGUA — Grupa 20 powstańców należących do Narodowego Frontu Wolności walczącego o obalenie prezydenta Nikaragwy — Anastacio Somoza, opowiadała gmach parlamentu, biorąc jako zakładników 50 posłów i senatorów. Domagali się oni m. in. uwolnienia swych towarzyszy i wolnego wyjazdu z kraju. Rząd zgodził się na te warunki.

♦ PORTO ALEGRE — Ponad 3 tys. pingwinów zginęło na gausowskich plażach Quarta i Pynhal (Mun. Tramandai) wskutek wysokiej temperatury jaką zarejestrowano przed ostatnimi mrozami.

PODSŁUCHANE...

KONCERT BRACI MOROZOWICZÓW
Dnia 22 sierpnia br. odbył się w Teatrze Guaira w Kurytybie koncert pp. Zbyszka i Nortona Morozowiczów — synów panstwa Tadeusza i Wandy Morozowiczów. Pan Zbyszek jest światowym pianistą, cenionym kompozytorem i stałym profesorem w Belas Artes. Pan Norton jest muzykiem od siedmiu instrumentów (fortepian, gitara, kontrabas, itp.), lecz jego specjalnością jest flet. Na tym instrumencie doszedł do najwyższej doskonałości, dając z bratem koncerty w licznych miastach Brazylii, a także — jest członkiem Narodowej Orkiestry Symfonicznej w São Paulo — jako pierwszy flecista. Poga tym udebiela kilkanaście lekcji w mieście w rioskiej i kurytybijskiej szkole muzycznej — Belas Artes. Koncert braci Morozowiczów udał się nadszybczejnie przy licznej publiczności. Przez półtorej godziny publiczność zachwycała się już duetem (flet z akompaniamentem fortepianu), już też solami, których obydwa bracia wykazywali wysoki artystyczny poziom mistrzowską techniką, wykonując utwory Locatelliego, Bacha, Guarnieriego i Schuberta. Grzmące brawa publiczności były najlepszym dowodem, jak bardzo się podobał koncert braci Morozowiczów — artystów z prawdziwego zdarzenia.

**POŚWIĘCENIE NOWEGO KOŚCIOŁA
W CRUZ MACHADO**
Dzielnicy i pracownicy ks. Daniel Niemiec — proboszcz parafii w Cruz Machado — zdobył się na niecodzienny wysiłek, budując nowy, wielki kościół w tej miejscowości przy ofiarnej pomocy wszystkich parafian. W dzisiejszych czasach wobec wysokich cen budowlanych i ogólnym kryzysie finansowym — wystawic nowo świątynię Pańską jest dowodem nieładna odwagi i wytrwałości. Budowa taka bowiem kosztuje kilkaset tysięcy kruczerów. Jesną jest rzeczą, że sam ks. Proboszcz nie wystawiby nowego kościoła bez ochotnej pomocy wiernych. Także wienami parafianie nie zdecydowali się sami na to dzieło, wzdby nie inicjatywa i wysiłki ks. Proboszcza. Jest to dzieło zgodne i ścisłej współpracy między Proboszczem i parafianami. Poświęcenie nowego kościoła wyznaczone zostało na 15 października, a ceremonii tej dokona ks. biskup D. Walter Ebejer, ordynariusz diecezji União da Vitória. Z tej okazji odbędzie się wielka Festa kościelna połączona z rozmaitymi rozrywkami na placu kościelnym. Festa ta będzie uroczona m. in. występem Polskiej Grupy Folkloru w Paranie. Spodziewany jest liczny udział wiernych z bliska i z daleka.

WIELE WAŻNYCH SZCZEGÓŁÓW DOWIADUJEMY SIĘ PO ZGONIE PAPIEŻA PAWEŁA VI
Znaczący od testamentu jaki Paweł VI zostawił po sobie. Swę dobra osobiste przeznaczył dla biednych i cierpiących. Prosił, by Go pochowano w zwykłej trumnie, bez wielkich honorów i bez specjalnego grobowca. Kardynałom na pogrzebie było 122, a tylko 111 przed ukończeniem 80 lat będzie obierało nowego Papieża. Wybór ten nastąpi począwszy od 25 sierpnia br. Kilku kardynałów schorowanych nie weźmie udziału w tym wyborze. Zastępca zmarłego Pawła VI i dziekanem Konkławe (wybór) jest francuski kardynał Villot. Ciało zmarłego Pawła VI było wystawione na widok publiczny najpierw przez 3 dni w Castelgdybale (siódmiu letnia, w Papezie), a przez 2 dni w Bazylizie św. Piotra w Rzymie. Setki tysięcy wiernych złożyło hold Papieżowi, po czym odbyła się na placu przed Bazyliką pontyfikalna Msza św. żałobna z udziałem 100 tys. wiernych, 105 delegacji z różnych krajów, 112 kardynałów i wielkiej rzeszy księży i zakonnic. Msza św. za spókoj duszy Pawła VI odprawiona została po łacinie w dniu 15 sierpnia 1978 r. Wspaniale przygotowana doskonała organizacja i nięniagany porządek wśród 100 tysięcznych tłumów. Wybór nowego Papieża powinien się odbyć w ciągu najwyżej 5 dni, a zwycięski kandydat musi osiągnąć absolutną większość głosów (75 proc. plus jeden). Gdyby po tym terminie ta większość była niemożliwa, wystarczyłby kandydat otrzymał 50 procent głosów plus jeden. Na tym etapie kandydat na nowego Papieża robi się najrozmaitsze przypuszczenia. Wymieniani są np. tacy kardynałowie jak: Giovanni Benelli (57 lat), Sebastião Baggio (był Nuncjuszem w Brazylii), Pericle Felici (67 lat), Sergio Pignedoli (68 lat) i Johann Willebrands (Holender — 68 lat). Obnie się sądzi, że do konklawe będzie już obrany nowy Papież.

**FIGURA MATKI BOSKIEJ APARECZDY
FOTOCŁA DO SANKTARIUM**
Dnia 19 sierpnia br. strażacy paulistajscy — na pięknie ustrojonym rydwanie — odwieźli do Aparecidy figurę Matki Boskiej, uszkodzonej mocno dwa miesiące temu przez młodego, niepożytecznego studenta. Jak wiadomo, nieosiągnięto złodziej pochwycony na gorącym uczynku kradzieży, rzucił figurkę na ziemię z taką siłą, że rozbiła się ona na 135 części. Profanacja ta dokonana na figurze Patronki naszego państwa — wywołania ogromne oburzenie w katolickich kościołach całej Brazylii. Przez dwa miesiące kilku specjalistów pracowało nad dokładnym zlozeniem wszystkich cząstekce rozbitej figury Matki Boskiej. Z wielkim piętym i dokładnością doprowadzili oni te figurę do doskonałej całości tak, że nikt by nie uwierzył w jej tak wielkie uszkodzenie. Z wielkim bicielem dzwonów w świątelniam kilku tysięcy wiernych strażacy ustawili nad głównym ołtarzem figurę Patronki Brazylii, w jej wspaniałym Sanktuarium wystawionym przez księży redemptorystów przy pomocy finansowej napływającej z całego Kraju. Święto Patronki Kurytybijskiej przypada na 12 października. Na ten dzień przygotowuje się wielkie nabożeństwo przebiegające jako akt wynagrodzenia za dokonaną profanację na figurze Matki Boskiej. Spodziewany jest udział 100 tysięcy pielgrzymów z całej Brazylii. Sanktuarium bowiem w Aparecda do Norte jest dla Brazylijczyków tym, czym dla Polaków jest Częstochowa. Przypominamy, że dnia 25 sierpnia przybyła z Warszawy do Częstochowy pieszka pielgrzymka złożona z 300 tys. osób wśród których było kilka tysięcy studentów uniwersyteckich polskich, niemieckich, włoskich, francuskich itp. przebyli oni pieszo odległość 240 km, wprowadzając w podziw całą Europę, dając niezbity dowód, jak Narod Polski czeł swą Panią i Królowę.

Czytelnicy i Agenci "LUDU"
Z dniem 15-go lipca br. ROCZNA PRENUMERATA "LUDU" została podwyższona na Cr\$ 200,00.
Już z końcem zeszłego roku była mowa o tej podwyżce. Przy pomocy "Grupy Vicentina" i ofiar na "Fundusz Ludu" utrzymaliśmy gazetę przy zeszłym cenie. Teraz jednak po oficjalnej podwyżce salarj i ogólnej zwycięce na wszystko, jesteśmy i my zmuszeni podnieść prenumeratę "Ludu" na Cr\$ 200,00.
Administracja

PRAWDA O KAMPAII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Piękną polską jesień 1939 roku zalała pozoła wojenna. Polska, jako pierwsze ze wszystkich państw Europy została napađnietą — bez wypowiedzenia wojny — przez Trzecią Rzeszę.
Potworna siła i szybkość działań armii niemieckiej, o przewadze broni pancernolotniczej, spotkała się z samotnie, lecz bohatersko broniącym się żołnierzem polskim.

O Polsce wiele pisano...
Pozwólę sobie przypomnieć niektóre wypowiedzi, które rzucają światło prożone na przebieg walk wrześniowych 1939 roku.

General Charles de Gaulle:
"Gdy siły przeciwnika były niemal w całości zaangażowane nad Wisłą, nie baliśmy się, aby posunąć się nad Ren".

Historyk angielski — J. F. Fuller, pisarz — Francis stwierdza że:

"Najsilniejsza armia świata, mając przed sobą nie więcej jak 26 dywizji, siedziała cichutko za stalą i betonem, podczas gdy dzelniec polski, ginał".

Historyk angielski — John Kimche, pisal:

"Nie Polska ponosi winę przegranej bitwy w 1939 roku, ale wybrane Francji, Anglia, gdyż zaniedbali swoich obowiązków sojusznicy i to w chwilach, kiedy gros sil niemieckich zagady gros sil niemieckich zagady gros sil niemieckich zagady... wszystkie bronie pancernie i 2 000 samolotów uderzyły na Polskę. Przez trzy tygodnie bronił Niemiec staly otworem dla armii francuskiej".

Hileroerki marszałek — Albert Kesseling, pisal:

"Przynosi zaszczyt polskiemu dowódczemu, jeżeli dobitnie podkreśli, że siły polskie ożywia niezłomna wola walki, a dowódcy polscy starali się w ciężkich warunkach operacyjnych i łącznościowych — staczać bitwy według zasad koncentracji wysiłków".

General Keitel i Jodl — szef naczelnego dowództwa i jego zastępcą, zgodnie przyznali:

"36 dni walk w Polsce zniszczyły Wehrmachtowi wiele cennego czasu i sprzętu, co zmusiło Hitlera do odłożenia ofensywy przeciwko Francji".

General Halder — szef sztabu generalnego Wehrmachtu:

"Ubytki w sprzecie wojennym po kampanii w Polsce wymagały gwałtownego uzupełnienia braków. Konieczna była niemieckim armiom dla przeprowadzenia remontów zużytych czołgów i samolotów".

Straty jakie poniosło Luftwaffe w walkach nad Polską w miesiącu wrześniu, przedstawiają się następująco:

"285 samolotów zniszczonych, 279 uszkodzonych, zgineło 734 ludzi Luftwaffe; liczby te nie obejmują samolotów wskutek zużycia. Łącz-

nie z tymi ostatnimi Luftwaffe spisała z ofiarami 1 200 maszyn. Straty te nie zostały stwierdzone przez niemieckie raporty z października 1939 roku."
***

Polska, w swej śmiałości i samotnej walce, wzdolności podziw swego czasu. Prezydent USA Roosevelt wzywał: "Polska jest natchnieniem i dowodem". Premier Churchill powiedział: "Polska jest sumieniem świata".

Polska dowiodła swej wielkiej siły moralnej, walczącej przez 36 dni z przeważającym wrogiem, który miał ogień i żelaza walczył w jej granicach. Największą przegiętą mocarstw po plecia i taczach, przy wybitnym dowódcy Polaków (będących w roku 1939 w Zachodzie), zdobyła zwycięstwo potęgę militarną Trzeciej Rzeszy.
***

Kampania wrześniowa walki Armii Krajowej w czasie 5-letniej okupacji niemieckiej w Polsce, miała wielką polską, po wydaleniu się z Rosji, stały się "Wojna Narodowa". W zmaganiach z odwiecznym wrogiem wszyscy brali czynny udział. Kręgi i poza Krajem, stali się w Warszawie, w Warszawie, w Warszawie. Pięć lat bezprzekładowo bohaterstwa i poświęcenia Narodu dla ojczyzny. Polska została zwyciężona — lecz jest i będzie — nie pokonana!

Barbara Peszala

Wspólnota uświęcających się dusz.

Coraz częściej słyszymy głosy ostrzegawcze wybitnych ludzi, że stoimy przy granicy. Tak jest naprawdę.

Przecież jak długo człowiek istnieje, stale były wojny, więc niby dlaczego teraz nie miało by ich nie być? Dziś przecież wszystkie kraje szukają się do wojny. A czy człowiek staje się teraz lepszym moralnie? Wątpię i chyba z tymi złudzeniami nie ma. Wiele jak? Cośak? Zamrzużonymi uczymy na wybuch katastrof w skali światowej, czy — czy co? Historia uczy nas, że wszelkie umowy i uchwały najbardziej uroczyste na najwyższym poziomie biorą w łeb po pierwszym strzale. Więc jak?

Nie zamierzam przedstawiać recepty na pokoi, ale stawiam hipotezę, że aby zbawić świat, trzeba przede wszystkim udziwić moralnie i duchowo człowieka, i w konsekwencji — wszystkich ludzi na kuli ziemskiej, bo jeśli będziemy nadal traktowali człowieka jako trójwymiarowy twór biologiczny — to niedługo wszystko diabli weźmą: i ludzi i ziemię. A jeśli go będziemy traktowali jako nieśmiertelną duszę, okresowo w dale uwzględnia — to można zarzyrkować opracowanie długoterminowego planu wzniesienia duszy ludzkiej — indywidualnie i zbiorowo na tak wysoki poziom, że jej moc zdola postawić VETO najbardziej walecznym ego.

Konkretnie biorąc, trzeba stworzyć nową potęgę — "Wspólnotę uświęcających się dusz", którą będzie pragnęło żyć wprawdzie i w Bogu. Przecież dziś nasze umowy obowiązujące ludzkie prawo jest rozpracowane nie dla ludzi uczciwych, lecz dla tych co prawa moralne i boskie obchodzą i łamią. Dobrze... ale powstaje pytanie: skąd wziąć kandydatów do tej Wspólnoty? Otóż twierdzą, że tych dusz spragnionych światłości, dziś uwielżonych w dobrobycie materialnym, a szczególnie w środowisku ludzi biednych jest pełno wszędzie. To się wydaje paradoksem, ale jest — jestem przekonany, że na apel "Uświęcania dusz" odpowiedziałoby bardzo i bardzo wiele ludzi dobrej woli. Dziś ten temat nie jest poruszany, bo... to jest nieco krepujące. Dziś stoimy na zakręcie, działamy tylko indywidualnie, w sekrecie przed innymi, a już czas by się o tym krzyzało na dachach, by ruch tego odnowienia stał się masowym. Ale nie wolno zapominać, że każdy człowiek powinien własnym wysiłkiem swą duszę obudzić, odnowić i uświęcić.

Twierdzą z całym przekonaniem, że bez uświęcania duszy człowieka, nie da się przeprowadzić tej rewolucji duchowej, zbiorowej i zgładza stanie się nieunikniona. Przecież wiemy wszyscy, że z pokolenia w pokolenie spadamy coraz to niżej i coraz większy czynimy. Więc albo — albo.

Władysław Dowbor

Czytelnicy i Agenci "LUDU"

GRAFICA VICENTINA LTDA. posiada swoje konta i następujących bankach:

- Banco do BRASIL — Agência Centro
- Banco do BRASIL — Agência Avenida
- Banco do ESTADO DO PARANÁ — Agência Curitiba
- Banco MERCANTIL — Agência XV de Novembro
- Banco NACIONAL DO BRASIL — Agência XV de Novembro.

Wysyłając przekazy pieniężne prosimy kierować je na wyżej podane banki i Agencje — opłata jest tania i preszyka dochodzi szybko.

Administracja

Uśmiechaj się

Podstawowe psychologiczne prawo głosi, że każdy z nas spragniony jest uznania, dobrego słowa, przyjaźni i sympatii a otrzymując to stara wydziedziczyć się tym samym — uśmiech to wszystko w sobie zawiera.

Jeżeli przesympozujemy zmęczone, nudne, odrzę i zapanuje uśmiech się do otoczenia, z pewnością inaczę będziemy patrzeć na ludzi i na świat.

Uśmiech jest najtańszym i najskuteczniejszym środkiem kosmetycznym — odmładza. Wyraz znużenia, goryczy powęduje "obwisanie" rysów twarzy — postarza, a wspaniały uśmiech temu zapobiega.

Dale Carnegie w książce swej: "Jak uśmiechnąć się i samemu być szczęśliwym" — wymienia uśmiech jako jeden z najskuteczniejszych sposobów uzyskania dobrej przyjaźni. A komu z nas nie potrzeba przyjaźni? Oto kilka zdań z ciekawej książki.

"Uśmiech nie nie kosztuje, a wiele może zdziałać. Właściciel gaca tego, który go odbiera, nie zobużuje tego, który go wysyła".

"Uśmiech trwa jedno mglenie oka, a nieraz pozostawia ślad wieczny".

"Nikt nie jest tak bogaty, by mógł się ubożać, i nikt nie jest tak ubogi, by go nie mógł podarować".

"Uśmiech stwarza szczęście w rodzinie, jest wypracowaniem dla znużonych, światłem dla zniechęconych i smutnym i lepszą odrodką jaką wymyśliła natura przeciw nieszczęściu".

Coż dodać do tych słów? Spróbujmy się uśmiechnąć i zobaczyć, jaką mocą samego kójarzenia wrażeń nastroj nas zmienia się na mocą. Gniew minie, pretensje ucinna, wszystko stanie się inne, łatwiejsze, lżejsze i miłsze.

Danuta Lasłowska

JAN KIELEWICZ (Argentyna)

FRASZKI

OSTROŻNOCĆ
Lepiej zachować przeczność. By nie żalować na próżno. Lepiej słóweczko za wczesnie, aniżeli — dwa za późno.

LEN
Leń leżał pod jablonia, Jabłko mu wpadło do gęby; Nicneto, leniń się rozgrzyzł, Bał się utrudzić swe zęby.

NA OPAK
Widzimy rzecz odwrótnie. Jak to na prawdę się dzieje; To nie ceny zwykłą, Tylko nasz pieniądz tanieje.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordrem de Pagamento, prosimy adresować i przesyłać na: **GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. F. 988 - Curitiba - Pr.**

LUD
Alexandra Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
80.000

Curitiba - Paraná - Brasil

ORGÃO DE PROPRIEDADE DE CONGREGAÇÃO DA MISSAO E EDITADO PELA GRAFICA VICENTINA LTDA.

Diretor Responsável:
Pe. José Orlovski
Diretor Superintendente:
Pe. João Novak
Colaboradores:
Pe. Ladislau Blernaski
Pe. José Zajac
Pe. Ladislau Szerszyno

Expedito: LUD
Registrado no Cartório de Títulos e Documentos do 1º Ofício de Curitiba:
Livro "B-1" N.º 126 de 9-12-1946.
Averbado sob n.º 62.090 de 22-8-1962.
Registro no Instituto Nacional de Propriedade Industrial. Protocolo 12.074 de 29-4-1974.

Os artigos assinados são de inteira responsabilidade de seus autores.
A redação reserva-se o direito de publicar ou não as colaborações e artigos recebidos.
GODZINY PRZYJĘĆ
Od poniedziałku do piątku: od 7:30 do 12:00 i od 13:30 do 18:00.
W soboty: od 8:00 do 10:30.
PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1978
Pocztą zwykłą:
W krajach północno i połudn.-amerykańskich Cr\$ 200,00
W Europie, Azji i Oceanii 28 dolarów
Cena egzemplarza 35 dolarów
PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ
W USA: Rev. Wojciech Sołka, St. John Kanty Prep. ERIE - PA - 16601.

ROMAN WACHOWICZ

Jedziemy do Polski

25)

Na peryferiach stolicy widzi się nowe uczelnie, nowe kuźnie nauki, przemysł... budowie, gmachy, bloki mieszkaniowe, szpitale, ogrody, asfaltowe aleje upiększone zielenią. Dziś Miód Warszawa. Wam polegamy, zawiadzca swoją wolność i życie.

***

Jedziemy do Palmir, kilkanaście kilometrów od Warszawy. Prowadzi pan Eugeniusz Ciurowski, towarzyszy nam malarz parański pan Czesław Lewandowski. Przystajemy w sosnowym lesie i zbieramy jagody, czereśnie i borówki. Las państwowy. Sporo ludzi chodzi z koszykami i szuka grzybów. Nie ma ich wiele, bo za dużo koszyczków uwija się za nimi. Po lesie stoją żelazne trapezowe wieżyczki o wysokości półtora metra, obejmują metr kwadratowy ziemi. Spotykamy jedną, drugą, trzecią wieżyczkę. To nas intriguje. Co to jest? Okazało się, że wieżyczki są ochroną mrówek, tego nie wolno ruszać. Mrówki są potrzebne do rozwoju lasu. (Niech czytelnik podziwiał. Ochrona mrówek! Do czego doszło oczekiwanie uczonych?) Jest pewien gatunek mrówek, który współpracuje z rozwojem drzew, oczyszcza je z robactwa, oczyściło robi to ze swojej korzyścią, bo żywią się szkodnikami. A u nas w Paranie, to na wszystkie mrówkiwa jakże tylko są, pakuje się ogień i leje wrzącą wodę.

Między sosnami prowadzi leśna piaszczysta droga. W lesie jest pagórek. Na nim maszynowe drewniane budowle. Tutaj podczas wojny urzędowało Gestapo. Tutaj opancerzone wozy przywoziły na stracenie łapanych obywateli na ulicach Warszawy. Tutaj, wies Palmiry, wymordowali ludność co do nogi (23-6-40 r.). W trzy lata później wymordowali wies Stefanów, od dziecka do starców. Rozstrzelali w jednym dniu (6-1-43 r.).

W Palmirach, przy wejściowej bramie na cmentarz jest murowana mapa Polski. Na tej mapie są wyznaczone cmentarze, dowody zbrodni Gestapo w całej Polsce. Najmiejlejsze cmentarze widnieją na ziemiach zachodnich, bo ludność masowo uciekała przed opancerzonymi hordami Hitlera. Tych wojennych cmentarzy są setki. Obok mapy widnieje napis (kopia) pisany krwią: "Łatwo jest mówić o Polsce, trudno dla Niej pracować, jeszcze trudniej umrzeć, a najtrudniej cierpieć". (Słowa wzięta pisane na ścianie w kawiarni katów Gestapo). Na innej tablicy czytamy: "Morderstwa w Palmirach, to dzieło hitlerowskich zbrodniarzy wojennych".

Za bramą na dolinie — Jan krzyży. Krzyże z białego żelbetonu; wszystkie jednakowych rozmiarów, które jakby wołały: polegaliśmy jeden za wszystkich, wszyscy za jednego... wierni Bogu i Ojczyźnie. Środkiem szeroki chodnik z płyt cementowych. Boczne ulice krzyży są wyższe, ale odstępy między grobami są jednakowo równe. Na miejsce drzew sadzone są kwiaty, różnobarwne rzędami, czerwone i białe gwóźdźki, które tworzą jakby sztandar Polski ciągnący się u stóp mogiły od końca do końca. Wokół las, cisza i słońce. Na drugim końcu przestrzeni cmentarnej wznieśliście, gdzie spośród sosn strzelają do góry trzy potężne białe krzyże. Środkowy najwyższy. Przypomina wzgórze Golgoty Chrystusa Pana. Dwóch lotrów Chrystus miał obok siebie i darował im winę... Polacy czynili to samo w imię pokoju, aby kać nie powracali do ludobójstwa.

Pośród jednolitych krzyży, odróżnia się jeden swoją smukłością z brązowych płyt. Zaciekawieni zbliżamy się i czytamy: Janusz Kusociński, zamordowany 21-6-41 r.

Janusza Kusocińskiego, atletę - biegacza światowej sławy, poznaliśmy na igrzyskach sportowych podczas pierwszych Targów Poznańskich PWK w 1929 r. Dwanaście lat później, w czasie łapanek w Warszawie, wpadł w ręce Gestapo i w ogromnych katuszach został zamordowany w Palmirach. Gestapowcy przygotowani do okrucieństw na zwierzętach — w wolnym tempie lamali mu nogi, które parę lat temu były pierwsze miejsce na wścibskich międzynarodowych... Dorównał mu tylko szwedzki biegacz — Nurmi.

Nieco dalej na prawo, znowa dwa odrębne grobowce: Maciej Rataj — Marszałek Sejmu. Mieczysław Niedziałkowski — Polityk i publicysta.

***

Powracamy pod wrażeniem krzyży i bestialstwa hitlerowskiego... Z równin Mazowsza wyłania się Warszawa. Pełno sylwetek nowych budowli. Rozmach budującej się Warszawy rzuca się w oczy nawet i w nocy. Pan Ciurowski orientuje. Przejazdamy obok Akademii Wychowania Fizycznego. Stąd przyszedł nam Prof. Czesława Sroka na przesłuchanie. Stąd folklor polskiego przy Tur. Unio Juventus w Kurytybie. Ze względu na sezon letni uczelnia jest nie czynna. Spotkanie z panem Profesorem zostało na później... i ku naszej przykrości nie nastąpiło. (c. d. n.)

RZECZY CIĘKAWY I PRAWDZIWE

NAJWIĘKSI PRODUCENCI STALI

O ile (w porównaniu z rokiem 1960) produkcja stali w 1977 roku była we wszystkich produujących w tej dziedzinie krajach, z wyjątkiem Wielkiej Brytanii, daleko większa, a w Japonii nawet 5-krotnie większa, o ile w porównaniu z 1976 rokiem przeważnie zmalała. Jedynie w 4 państwach komunistycznych, ZSRR, Chinach, Polsce i Czechosłowacji, oraz w Kanadzie i Brazylii nieznacznie wzrosła.

W reszcie zmieniła się w ciągu tych 16 lat kolejność czołowych 15 producentów i to gruntownie. W 1960 roku czołowe miejsce zajmowały Stany Zjednoczone (92 mln ton) przed Sowieciami (65 mln ton), Niemcami Zachodnimi (34 mln), Wielką Brytanią (25 mln), Japonią (22 mln) i Francją (17 mln).

W 1976 roku pierwsze miejsce zajmowały Sowieci (144 mln) przed Stanami Zjednoczonymi (119 mln), Japonią (107 mln), NRF (42 mln), Włochami (23,4), Francją (23,2), Wielką Brytanią (22), Chinami (21), Polską (15,6) i Czechosłowacją (14,7).

Wreszcie w roku 1977 kolejność ułożyła się następująco: ZSRR (146 mln); Ameryka Północna (115); Japonia (102); Niemcy Zachodnie (39), Chiny (23,5), Włochy (23,3), Francja (22), Wielką Brytanią (21,4), Polska (17,6), Czechosłowacja (15), Kanada (13,7), Brazylię (11,2), Hiszpania (11,1 mln).

Wynika z tego, że przewaga 6 państw należących do NATO wprawdzie się utrzymała (233 mln), ale znacznie zmalała, bo 3 państwa należące do Układu Warszawskiego wyprodukowały już 179 mln ton, gdy w 1960 zaledwie 78 mln.

KATEM ALDO MORO — BYŁY OFICER LEGII CZUDZOZIEMSKIEJ

W France Soir, popularnej gazecie francuskiej ukazały się informacje o sensacyjnym raporcie policji włoskiej i karabinierów, przekazanymu przez autorowi generalnemu Italii. Wynika z niego, między innymi, jak tuż przed specjalny wysiłek gazy, F. Corre, iż zabójca Aldo Moro był byłym oficerem Legii Cudzoziemskiej Gustavo De Vuono.

Ten 35-letni człowiek ma bardzo bogatą przeszłość kryminalną. Tuż w wieku lat piętnastu został aresztowany za udział w bójkach, kradzież i niszczenie majątku. W rok później wstąpił do Legii Cudzoziemskiej, gdzie osiągnął stopień kapitana. W formacji tej wykazywał się okrucieństwem i bezwzględnością, ale mimo woli "zasług", po kolejnym wybruku, kiedy próbował zabić innego oficera, został wysłany do specjalnego więzienia Legii na Korsyce, gdzie służył oddziału. Zamieszkał następnie w Paryżu, gdzie przez 9 lat stał się głośną postacią w tamtejszym podziemi.

NAJWIĘCEJ OFIAR WŚRÓD MOTOCYKLISTÓW

Ponad 6,6 tysiąca mieszkańców Wielkiej Brytanii zginęło na drogach w 1977 roku. Liczba rannych wyniosła ponad 340 tysięcy. Ogólna liczba ofiar wypadków drogowych wzrosła tylko nieznacznie w ciągu ostatniego roku. Alarmujący jest natomiast wzrost liczby ofiar wśród motocyklistów. Wypadków śmiertelnych w tej grupie uczestników ruchu drogowego było o 19 procent więcej niż przed rokiem, a rannych o 8 procent więcej.

Od pewnego czasu prowadzi się kampanię propagandową, zalecającą brytyjskim motocyklistom stosowanie kolożnych, rzucających się w oczy kamizelek i kurtek. Wszystkie motocykle powinny jeździć z zapalonymi światłami także w dzień.

O SOWIECKIEJ BAZIE W MURMAŃSKU

W wojskowych kołach norweskich panuje opinia, że wśród marynarzy sowieckich obsługujących wielką bazę wojskową w Murmańsku, nad Morzem Barentsa, dyscyplina pozostała wiele do życzenia. Wprawdzie podreżnikowie sowieckie mówią, że Murmańsk jest tylko ośrodkiem rybołówstwa i przemysłu rybnego, ale z punktu widzenia Sojuszu Atlantyckiego, którego Norwegia jest członkiem, jest on przede wszystkim portem macierzystym północnej floty wojennej ZSRR. Ten port ma dla Moskwy wielkie znaczenie, gdyż w zimie nie zamara. Przebywa tam 60 proc. sowieckiej floty podwodnej (200 jednostek) oraz 200 okrętów nawodnych, jak krążowniki i niszczyciele.

Ta olbrzymia koncentracja sił marynarki wojennej znajduje się w odległości 145 kilometrów od granicy norweskiej. Toteż wywiad Przyrządzenia Atlantyckiego, przy pomocy aparatów nasłuchowych i satelitów stale śledzi i rejestruje ruchy sowieckich okrętów i samolotów. Są także notowane wszystkie rozmowy radiowe, jakie prowadzą między sobą wszystkie dowódcy.

RUCHOMY SYSTEM RAKIETOWY

Sztab ekspertów amerykańskich przy ministerstwie obrony jest zdania, że w przyszłości należy wprowadzić ruchomy system rakiet długodystansowych, korzystniejszy w przypadku zaskakującego ataku od dotychczasowego systemu trzymania rakiet w uziemionych bunkrach.

Szef sztabu ekspertów Perry przedstawił nowy projekt ministrowi obrony USA Brownowi podkreślając jego użyteczność i celowość wprowadzenia. Przedmiotem projektu są rakietki, które nie będą na stałe umieszczone i zabunkrowane, ale zamontowane na pojazdach, które w określonych odstępach czasu będą kursowały w podziemiu między wyrzutniami rakiet. Impulsem do przedłożenia tego projektu jest obawa o rakietki zabunkrowane na stałe, które na wypadek wojny mogą być zniszczone.

Koszt realizacji projektu ruchomego systemu rakietowego obliczany jest na 19,5 mln dolarów i jest znacznie tańszy od instalowania rakiet w bunkrach.

"SKYLAB" URATOWANY

NOWY JORK — Jak podaje rzecznik NASA, specjalistom amerykańskim udało się uratować amerykańską stację orbitalną "Skylab", której groziło wejście w gęstą warstwę atmosfery i spalenie, gdyż w ciągu ostatnich miesięcy zaczęła ona tracić wysokość. Stacje udało się umieścić w pozycji równoległej do Ziemi, podczas gdy od wystrzelenia w 1973 roku zajmowała ona pozycję pionową wobec naszej planety. Gdyby operacja zmiany pozycji nie udała się, stacja weszłaby w niższą warstwę atmosfery, gdzie spłonęłaby, a jej szczątki mogłyby opadać na zamieszkałe tereny.

ODKRYTO TRZECI WIRUS ŻÓŁTACZKI

WASZYNGTON — Uczeń amerykańskiego centrum kontroli chorób w Phoenix (stan Arizona) wykrył ostatnio, że poza dwoma znanymi wirusami wywołującymi żółtaczkę kaka — istnieje jeszcze trzeci. Uważa się, że odkrycie to pomoże w opracowaniu szczepionki, która chroniłaby przed tą poważną chorobą stanowiącą w wielu krajach nawet chorobę społeczną.

Uczni z Phoenix ustalili, że wykryty przez nich wirus choroby powoduje tzw. żółtaczkę wczesną. Ze znanych dotychczas wirusów tej choroby wirus typu "A" przenosi się drogą układu pokarmowego — przez brudne ręce, bądź spożycie zakażonego pokarmu, zaś wirus "B" drogą układu krwionośnego, głównie w wyniku transfuzji zakażonej tkanki wirusowej, bądź przez użycie niewyjaśnionego sprzętu do zastrzyków.

LATARNIA MORSKA Z TWORZYWA SZTUCZNEGO

Niedaleko Hamburga powstanie niebawem latarnia morska z tworzywa sztucznego o wysokości 46 metrów i ciężarze 22 ton. Obiekt ten zbudowany zostanie z włókna szklanego oraz masy poliestrowej. Nowa wieża będzie oznaczać się dużą odpornością na działanie wody morskiej i na warunki klimatyczne oraz — dzięki zastosowaniu elektronizacji sterowania zwłokami — niskimi kosztami budowy. Nie będzie też wymagać kosztownych prac konserwatorskich.

Wiadomości Sportowe

◆ Nowe try rekordy światowe. Podczas międzynarodowych zawodów atletycznych rozegranych w Berlinie Zachodnim padły trzy nowe rekordy światowe: Polka Krystyna Kasprzyk pobila rekord świata w biegu na 400 m z przeszkodami uzyskując czas 55,4 sekund, Ulrike Bruns z Niemiec Wschodnich zdobyła rekord świata w biegu na 1,000 m w czasie 2'35"; Wulgimane Barauskone — zawodniczka sociecka osiągnęła rekord świata w skoku w dal z wynikiem 7,7 m.

◆ Klub Corinthians po skonstruowaniu piłkarza Sokratesa od Botafogo z Ribeirão Preto miał nabyć od Internationali doskonałego pomocnika Batista w zamian za ustąpienie 2 swych graczy Ze Eduardo i Claudio Mineiro i dopłacając 4 mln krzew. W ml. krzew. W ml. krzew.

◆ Bramkarz Leão i napastnik Toninho nie chcą więcej bronić barw klubu Palmeiras (SP). Kierownictwo tego klubu gotowe odstąpić tych dwóch graczy za sumę 8 mln. krzew. za każdego.

◆ Trzy drużyny brazylijskie bawily na krótkim tournée za granicą, a mianowicie Cruzeiro, Flamengo i Fluminense. Najlepiej spisał się drużyna Cruzeiro, zdobywając przedchodni Fuchar w Hiszpanii.

◆ Klub Cosmos z Nowego Jorku organizacja na 30 sierpnia br. wielki mecz swych drużyny z reprezentacją zagraniczną w której grać mają: Luque, Gallego i Fillol z Argentyny, Kazimierz Deyna i Lato z Polski, Leão i Oscar z Brazylii oraz Teofilu Kozakiewicz, rezerwista Europy w skoku o tyczce jest nadal w doskonałej formie. Na lekkoatletycznych mistrzostwach Polski pokonał wysokość 5,55 m.

◆ Tegoroczny Tour de France wygrał debiutant tego gigantycznego wyścigu kolarskiego Francuz Bernard Hinault. Drugim miejscem musiał się zadowolić Holender Joop Zoetemelk który stracił szansę na pierwsze miejsce gdyż w jednym z ostatnich etapów zdystansowany został o około 4 minuty.

◆ Nowy rekord świata w rzucie młotem osiągnął Borys Zajczuk (Rosja) na zawodach w Moskwie. Jako pierwszy przekroczył granicę 80 m. Jego rekordowy wynik — 80,14 m. Dotychczasowy rekord należał do W. Schmidta z NRF (79,30 m).

◆ Nowy rekord świata w rzucie kulą ustanowił Niemiec Udo Beyer (NRD), który na zawodach lekkoatletycznych w Göteborgu (Szwecja) osiągnął wynik 22,15 m. Dotychczas rekord należał do Rosjanina Barynkowa, który w lipcu 1976 roku osiągnął równych 22 m.

Paczki DO POLSKI ZLECENIE do WYBORU

PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA

"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.

Prça João Mendes, 42, 10º andar — Conjunto 109

Telefones: 26-2865 34-220

CEP 01000 — SAO PAULO

Caixa Postal, 3950

Casas Ling MODAS FEMININA

A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.

PRÇA ZACARIAS, 70

— CURITIBA —

EMPRESA LAPEANA LTDA.

TRANSPORTES COLETIVOS

AGENCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa

AGENCIA SEDE: Estação Rodov. Ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0884

ESCRITÓRIO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574

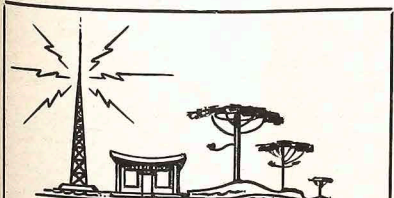
ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201 — Agência

Estar

MÓVI SIE PO POLSKU

OFICINAS: Av. Silva Jardim, 465 — Fone: 22-8004

CURITIBA — PARANA

RADIO CAMBIUJ
DA FUNDAÇÃO SAO VICENTE DE PAULO
ZYE — 348 — 1500 KHZ
Boa música, Clube dos Sócios, Terço em Família, Música Polonesa aos domingos das 15.00 às 15.30 horas. Homenagens, Antêfonas — Avisos e Recados para Amigos.
83.700 — Araucária. Pr. — Rua Dr. Júlio Szymanski, 20
Fone: — C. N. 0418 — 42-1132

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

54)

W ich pamięci pozostał takim, jakim był, Antonim, z przybudówki, dobrym, serdecznym przyjacielem, dla każdego żywciliwym, dla każdego usłuźnym, przez każdego lubianym. Wilczura usadono przy stole. Rozbiegane baby przyniosły ser, wędliny, postawiono butelkę nalewki na jarzębinie. Znalazł się i biały chleb. Zaparżono herbatę.

— Przedzj bym się świętego Prokopa, patrona mojego spodziewała, niż ciebie — mówił gospodarz. — Tu i dnia nie ma, żebyśmy cię nie wspominali. Ile razy na przybudówce bywało spojrzeć, tyle razy pomyśleć: o, zapomniał o nas, z serca wyrzucił. I żal się zrobiło.

Wilczur ścisnął jego rękę: — Nie zapomniałem. A najlepszy dowód, że przyjechałem.

— Bóg ci zapłać za te odwiedziny. Hej, hej, naśchodzi się tu ludzi, jak się dowiedzą, żeś przyjechał nas odwiedzić!

Olga zamachała rękami: — O, naśchodzi się!

Wilczur spojrział po obecnych: — Nie przyjechałem was odwiedzić — potrząsnął głową.

— Jakże to tak? — zdziwił się Wasyl.

— Przyjechałem tu, by już zostać z wami, by już zostać na zawsze...

W izbie zapanowało milczenie. Wszyscy spojgliłi na Wilczura, to nawzajem na siebie z niedowierzaniem i zdziwieniem. Pierwszy odezwał się Prokop: — Chyba nie żartujesz z nas?... Gdzież tobie teraz do nas?...

Wilczur przecząco potrząsnął głową: — Nie żartuję. Zostaje z wami, jeżeli mnie tylko przyjmiecie.

Boże drogi — jęknęła Zonia. — Ot, tobie i sztuka — z podziwem potrząsnął ręką czupryna parobek Witalis.

Tylko jedna Natalka nic się nie zdziwiła. Piśniewa radośnie i rzuciła się Wilczurowi na szyję: — Zostań, zostań.

Prokop poskrobał się po głowie, poglądził brodę, nieufnie spojrział na Wilczura i zaczął: — Bóg mi świadkiem, żem ci rad, żeśmy wszyscy ci radzi, ale nijak mi się to w głowie pomieścić nie może, żebyś do nas chciał wrócić. Czymże my biedni, ciemni ludzie dla ciebie?... Toż ty pan jesteś wielki. U ciebie domy kamienne i pałace. Jakże my cię tu przyjmiamo, gdzie posadzim, gdzie spać położym, czym karmić będziemy?... Nijak tego pojąć nie mogę...

— Jeżeliście mi tylko radzi — odpowiedział Wilczur — to i nie ma się czym martwić, bom i ja rad, żem narazicie tu między wami. Nie domów mi potrzeba i pałaców, ale tego serca, którego tam, w wielkim świecie, nie znalazłem, ale tej dobroci, której mi tam nie dali. Żli tam ludzie w mieście... tutaj, dzie chcivi, zawistni... Ciężko mi było wśród nich, a jak już zrobiło się tak ciężko, że wytrzymać dłużej nie mogłem, to i pomyślałem, że tu mnie po dawnemu serdecznie przyjmiecie, że u was po dawnemu kąć znajduję, że tutaj serdecznie ludziom przydam się. Tam, w mieście dużo jest lekarzy, może lepszych, może rozumniejszych, a na pewno młodszych od mnie. Niepotrzebny ja tam. Więc pomyślałem sobie: wrócić do was, no i wróciłem.

Zonia rozplakała się i pochlipując ocierała oczy wierzchem dłoni. Natomiast Wasyl, nie umiejąc ukryć radości, zawolał: — Ot, szczęśliwy dzień przyszedł! Toż dla całej okolicy będzie nowina!

Prokop zrozumiał, że Wilczur mówi poważnie, że rzeczywiście postanowił osiedlić się tu w jego miynie: — Więc zostaniesz? — zapytał.

— Zostanę — kiwnął głową Wilczur.

— I ludzi będziesz leczył? — pociągnęła go za rękaw Natalka.

— Będę.

— To i przybudówkę trzeba na nowo wyprzągnąć — zauważył Witalis.

— Szyby tam dwie wybite — wtrąciła Olga — może po szklarza polecę do miasteczka? (c. d. n.)

Sztuczery powietrzne — Wosk pszcyczny i carnauba — Nasiona warzywne, kwiatów i pastewne i na trawniki — Japońskie i duńskie — Świdry motorowe — Płinki — K. F. Tico-ico, drezwne i metalowe — Bracatinga — Nasiona cebuli — 1978 r. zagraniczne — Organki koncertowe — Chmiel — Elektryczne artykuły — Wyroby stalowe — Artykuły fryzjerskie — Wyroby dla rzemiełtra — Pompy wodne — ręczne i elektryczne — Churrasqueiras — 10 gatunków — Obcegi zagraniczne i budowlane — Taśmy metrowe — 2 - 15 - 20 - 30 metrów — Saletra — Nawozy — Zamki — Pompy ręczne do warzywa — Towary elektryczne — Artykuły do rybowlństwa — Druć kolczasty — Kuchenki gazowe i cęgiel — Grzeje domowe — przemysłowe. Karty Inlaine — Maszynny do cięcia włosów - elektryczne i ręczne i do cięcia trawy.

A LIBERTY
Saldanha Marinho, 148 — Fone: 34-3741
80.000 Curitiba — Paraná

- Polonia Zagraniczna -

ARGENTYNA:

KOMUNIKAT STOWARZYSZENIA POLAKÓW W MAR DEL PLATA

Stowarzyszenie uprzejmie komunikuje że wznowilo budowe własnej siedziby przy av. Polonia l. c. 12 Octubre dla pożytku wszystkich Polaków zamieszkałych w Argentynie.

Dzięki pomocy członków Stowarzyszenia i Jego sympatyków spodziewamy się oddać w niedługim czasie do użyciu teren z lokałem o powierzchni 165 m2, który będzie zawierał: obszerną salę dla zebrań, przyjęć i zabaw, bufet, bibliotekę, czytelnię, dyskotekę, miejsce na kamping dla posiadających namioty, oraz informacje turystyczne i hotelowe dla przyjeżdżających rodaków.

Apelujemy do naszych sympatyków i polskich organizacji na terenie Argentyny posiadających własne siedziby o pomoc w szybkim zrealizowaniu naszego projektu, parlyepujac w zamawianiu przeznaczonych na ten cel "Cegiełek".

- 1 cegiełka złota w sumie \$ 10.000.
  - 1 cegiełka srebrna w sumie \$ 6.000.
  - 1 cegiełka brązowa w sumie \$ 3.000.
- Ofiarodawcom zostanie doręczony pamiątkowy dyplom fundatora każdej z wyżej wymienionych cegiełek.

DZIAŁ POETYCKI

Galiczyski (1905 - 1953)

Pieśń o żołnierzach z Westerplatte

*Kiedy się wypełnił dni
I przesyłał spinać latem,
prosto do nieba czołwami szli
żołnierze z Westerplatte.
(A lato było piękne tego roku)*

*I tak śpiewali: Heh, to nie
że tak bólaty rany,
bo jakże słodko teraz iś
na te niebiańskie polany.*

*(Wiatr wieje przez Grochów,
tęli wzrosło na bukiety)*

*W Gdańsku staliśmy tak jak mur,
guidając na szwadłki armate,
teraz wnosimy się wśród chmur,
żołnierze z Westerplatte.*

*I ci, co dobry mają wzrok
i słuch, słyszeli pono,
jak dudnił w chmurach równy krok
Morskiego Batalionu.*

*I śpiewał czasony taki: By
słoneczny czas wysuszać,
będziemy grać się w ciepłe dni
na rajskich wroszowiskach.*

*Leć gdy wiatr zimny będzie dął
i smutek krążył gwiazdem,
wśród Warszawy spinytymy to dół,
żołnierze z Westerplatte.*

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VARIOS TIPOS e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 22-2058 — 22-2133
Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA

PARANA

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JÓIAS
RELÓGIOS
ÓTICA (ÓTICA MODERNA)

Joalheria a PÉROLA

Rua 15 — 430
TELEFONES: 23-4475 e 22-5116

CURITIBA

PARANA

W. BRYTANIA:

XVIII ZJAZD LOTNIKÓW POLSKICH

Zjazd odbył się w Londynie w dniach 1 i 2 września br. pod przewodnictwem prof. A. Ścibor-Rylskiego.

W tym roku miało 60-lecie powstania polskiego lotnictwa. Będzie to więc Zjazd poświęcony jubileuszowi, pamięci poległych i zmarłych lotników polskich którzy w czasie wojny polsko-bolszewickiej, w kampanii wrześniowej, francuskiej i brytyjskiej oddali swe życie w służbie dla Ojczyzny.

W poprzednich dwóch latach Zjazdy odbywały się pod hasłem "Nasze dywizjon" (1976) i "Nasze przedwojenne sonełowo techniczne" (1977). W tym roku Zjazd odda część perchanikom oraz pracownikom przemysłu lotniczego, wartość pracy personelu technicznego była przed wojną jako najbardziej doceniona, a w czasie ubiegłej wojny personel techniczny zyskał wielkie uznanie zarówno Polskich Sił Powietrznych jak Sprzymierzonych.

W. BRYTANIA:

"MAZURY" W PETERBOROUGH

Na zaproszenie Kola SPK i Związku Spadochroniarzy zespół Polskiej YMCA — Mazury wystąpił 14 maja w jubileuszowym programie w Peterborough w Hall Stanground Comprehensive School zebrał się ponad 450 osób z Peterborough, Stamford, Huntingdon, Leicester i Cambridge. W pierwszym rzędzie zasiadli: burmistrz miasta, panl Jean Barker, dla której był to ostatni dzień urzędowania, zastępca burmistrza prob. Koscłola All Souls — ks. P. Hypher, Council for Community Relations, kapelan biskupa Peterborough — Rev. R. Paten. Wśród gości polskich był ks. prob. S. Leniart ojciec Olaf z sostrami z Laxton Hall, prezes kół SPK z Cambridge i Leicester — L. Brodzki i A. Dąbrowski. W imieniu polskiej społeczności i organizatorów, artystów i gości przywitał prezes Komitetu Koordynacyjnego inż. L. Reinelt.

Każdy punkt programu budził podziw gości angielskich, z których wielu dotąd nie miało okazji oglądać polskich tanców ludowych.

Po przedstawieniu odbyło się przyjęcie i zabawa w Domu SPK.

USA:

MEDAL WŁADNOŚCI DLA KARD. JANA KRÓLA

Miasto Filadelfia w Stanach Zjednoczonych przyznało swemu arcybiskupowi, Janowi kard. Królowi, Medal Władności Stanów Zjednoczonych, w dniu 4 lipca br.

Kardynał Król otrzymał medal z rąk burmistrza Filadelfii, który określił Kardynała jako "jednego z najbardziej gorących obrońców pokoju w świecie". "Kardynał Król — gęlle Pokoju wszystkim ludziom i wszystkim religiom. Stał się autorytatywnym rzecznikiem zasad moralnych i społecznych głoszących przez Kościół katolicki i Stanach Zjednoczonych, a także pionierem działalności ekumenicznej.

FRANCJA:

SPOTKANIE TOWARZYSKIE W TROYES

Towarzystwo Kulturalno-Polskie w Troyes, zorganizowało spotkanie wiosenne w sali Bourse du Travail o charakterze familijnym.

Celem tego spotkania było zgromadzenie jak największej liczby Rodaków z Troyes i okolic aby odnowić stosunki towarzyskie i wytworzyć rodzinną polską atmosferę. Kolonia polska od kilku lat odczuwa bowiem brak takich spotkań.

W naszej społeczności w Troyes brakuje jeszcze czegoś, czegoś polskiego co odczuwa się od kilkuset lat. Brakuje szkoły polskiej. Dzieci dorastają i nie wszystkie będą mogły w przyszłości włączyć językiem polskim. Proszę chociażby częściowo kulturę polską, obyczaję, tradycję i folklor.

Tow. Kult. Polskie zrozumiało potrzebę założenia szkoły polskiej i wszelkie formalności administracyjne są załatwione i szkoła zaraznie swą działalność w przyszłym roku szkolnym.

Zadanie to bardzo trudne dla Tow. Kult. Polskiego, ale chęć i wiara w siebie odzrczyły wszelkie wątpliwości co do funkcjonowania szkoły.

Między innymi to spotkanie towarzyskie i bankiet miały na celu zdobycie funduszu na potrzeby szkolne.

ARGENTYNA:

Z MAR DEL PLATA

"Stowarzyszenie Polaków w Mar del Plata" urządziło w dniu 9 lipca, w rocznicę święta Niepodległości Argentyny, koleżeńskie asade w wypożyczonym lokalu klubowym przy ulicy Tucuman 2. 686.

Po odśpiewaniu hymnów narodowych Edwarda Drzewiecki w krótkim przemówieniu podał rys historyczny Republiki argentyńskiej na przestrzeni 162 lat jej istnienia, podkreślając stale jej dążenie do ideałów wolnościowych i jej wkład do rozwoju kulturalnego Ameryki Południowej i cywilizowanego świata w najmniejszych dziedzinach nauki i wiedzy; nie pominał również sukcesów na terenie sportu, czego wyrazem było zdobycie w miesiącu czerwcu pierwszej nagrody w mistrzostwach futbolowych, przyjętej z wielkim fermentem i entuzjazmem przez cały naród.

Następnie prezes wyraził podziękowanie członkom i sympatykom Stowarzyszenia za ich ofiarny odzew na apel w sprawie zbiórki na ukończenie budowy własnej siedziby.

Imagem da Padroeira do Brasil voltou ao seu lugar

A imagem de Nossa Senhora Aparecida — A Padroeira do Brasil — agora totalmente restaurada, foi entregue soenientemente, no último dia 19 de agosto, a Dom Geraldo Penido, arcebispo de Aparecida do Norte, para ser reconduzida ao altar da Basílica. Sua restauração, considerado um dos trabalhos "mais delicados e perfeitos" realizados pelo artista Pietro Maria Bardi e Maria Helena Chartuni, levou exatamente 33 dias para ser concluída. Constituiu-se numa paciente colagem dos 165 pedaços e fragmentos em que se tornou desde que um doente mental durante uma Missa, em maio último, retirou-a de seu nicho, lançando-a ao chão.

A cabeça foi a parte mais afetada, e foi preciso até microscópio para a reposição das partes fragmentadas.

MAIOR SEGURANÇA

Pesando 180 gramas a mais e marcada propositalmente nas partes res-

tauradas, "para provar que realmente é a imagem original, e não outra, a Padroeira do Brasil agora estará cercada de medidas mais rigorosas de segurança: ficará num nicho protegido por um vidro especial de dez milímetros de espessura à prova de bala, fabricado com tãmpora especial. Ao redor do nicho foi também instalado um sistema de alarma, que soará ante qualquer pressão ou batida de objeto contundente contra o vidro.

Porém, se qualquer outro incidente parecido com o último, ocorrido com a imagem de Nossa Senhora Aparecida, acontecer novamente, Pietro Maria Bardi garante que ela "não se quebrará mais, pois a parte oca, interna, foi reforçada com cola poxipol, misturada com os minúsculos fragmentos que restaram, com garantia contra qualquer outro acidente".

VALOR DA IMAGEM

A restauração de Nossa Senhora Aparecida foi confiada ao professor Bardi, por sugestão do diretor dos museus do Vaticano, o brasileiro Deoclécio de Campos, que atualmente se encontra no Rio, em férias.

A imagem de Nossa Senhora Aparecida foi encontrada há 261 anos, por pescadores, no Rio Paraíba, e hoje, de acordo com a avaliação feita por Bardi no Mercado de Arte custaria cerca de 200 mil cruzeiros. Para ele, o trabalho realizado não é novidade já que foi convidado a vir para o Brasil, no final da década de 50, justamente por ser entendido no assunto. Em Roma, nas décadas de 30 e 40, ele era presidente do Stúdio de Arte Palma, onde dirigia também o maior gabinete de restauração de objetos de arte da Itália. Bardi foi o primeiro técnico a utilizar o microscópio e raio-X para as restaurações.

"Milagres" por apenas 500 cruzeiros

O jornal "A Gazeta do Povo" de Curitiba publicou no dia 30 de julho de 1978, um artigo assinado por Didi Fonseca, no qual aparece uma grave denúncia sobre os falsos milagres que muitos "pastores evangélicos" vêm fazendo por aí, enganando e explorando o povo simples. Leia com atenção, na íntegra, este artigo.

O REINO DE JESUS CRISTO

(São Paulo — Didi Fonseca)

É uma seita. As diversas Igrejas tem o nome de "Evangélica Pentecostal".

Os milagres tinham requintes patéticos. O cego que recuperava a vista, quase sempre quebrava o par de óculos gritando "Aleluia! Aleluia!" ou "Senhor, mandai fogo dos céus para que este povo (subdesenvolvido, porque o Messias americano vem — ou vê — com entourage, míse-encêne e aparelhos eletrônicos) este povo se cure!"

Já os aleijados apanhavam as muletas jogadas no chão e erguiam-nas no ar. Ou arrebentavam-nas contra as paredes do templo, em violentos golpes.

Estes eram os quadros que mais se esboçavam dentro dos retintos religiosos. Que dor para nosso autêntico Cristo!

Logo após as curas milagrosas de cegos, mudos, etc., havia a coleta de dinheiro. Todos distribuíam, cegos e mudos a realidade.

As verbas permitiam várias fórmulas de propagação, incluindo mesmo chamadas para todo o país, em várias estações de rádios.

Mas o que o Pastor não esperava era ser dedurado pelo pintor que trabalhava em sua bela casa. As muletas eram feitas — e envelhecidas! — numa carpintaria especializada. Os óculos escuros eram comprados em diversas feiras, para não chamar a atenção. E hoje o Messias Vanderlei, de 23 anos, não consegue fazer o milagre de abrir as portas da cadeia onde o meteram! E muito menos o milagre de ganhar as portas do Céu. Mas, se ainda pode continuar a ganhar a chave das riquezas fáceis, não saberíamos responder.

Vanderlei também promovia Campanhas de Fé, anunciando que quem ajudasse suas igrejas, veria seu dinheiro multiplicado... (Só não explicava que o dinheiro que multiplicava era o dele, Vanderlei).

Fera que a pena que o juiz Manoel Carlos Vieira de Moraes, da 15.ª Vara Criminal de São Paulo, lhe impôs, é uma pena muito leve: só um mês de cadeia.

Como a dinâmica do jornalismo é informar, digo aqui: olho vivo, minha gente, que cavalo não desce escada! Este é o meu alerta aos futuros crentes de nova praça, que bem pode vir a ser a paranaense...

E terminando: cada "doente curado" (de problemas emocionais de vícios, de tóxicos, cancerosos, tuberculosos, cardíacos, neuróticos) recebe Cr\$ 500,00 pela representação. Preço único. O que não é muito, para a inflação, digo, inflação.

Infelizmente, muitos falsos pastores, utilizando-se do nome sagrado de Jesus para lograr e tirar dinheiro do povo simples.

Mais de três milhões de Eleitores no Paraná

Segundo dados fornecidos pelo Tribunal Regional Eleitoral, o Paraná tem, hoje, 3.343.669 eleitores. Destes, 1.832.988, são do sexo masculino, enquanto 1.069.255 são do sexo feminino. Revela ainda o TRE que em relação ao trimestre encerrado a 30 de junho, houve um aumento em torno de 45 mil eleitores.

Os dados completos do quadro eleitoral paranaense serão divulgados dentro de alguns dias, quando se saberá o total de eleitores de cada um dos 290 municípios.

EM CURITIBA

Em Curitiba, por outro lado, tem inscritos 441.426 eleitores, sendo 226.904 do sexo masculino e 214.522 do feminino.

Os 441.426 eleitores de Curitiba, segundo o TRE, estão distribuídos em quatro zonas eleitorais e em mais de 1.300 seções que funcionarão nas eleições de

15 de novembro. Atualmente, as quatro zonas eleitorais estão realizando trabalho de registro dos novos eleitores que se inscreveram dentro do prazo encerrado a 8 de agosto. A partir do dia 7 de agosto, os cartórios das 4 zonas funcionam normalmente, já que até esta data, tiveram apenas expediente interno. A 3.ª zona eleitoral é que congrega o maior número de votantes, 162.000 e, abrangendo também os municípios de Piraquara, Campina Grande do Sul e Quatro Barras, por onde serão distribuídas as 488 seções. A que tem o menor número de eleitores credenciados é a 1.ª Zona: aproximadamente 65 mil para 290 seções. A Segunda Zona tem cerca de 110 mil eleitores inscritos com 361 seções, sendo que 38 delas se localizam no município de Rio Branco do Sul. Finalmente a quarta zona eleitoral tem 108.537 eleitores votantes para 315 seções.

★ CATÓLICOS E PROTESTANTES EM BUSCA DA PAZ

Ao receber recentemente um grupo de bispos da Irlanda, o Papa Paulo VI pediu expressamente aos católicos da cidade de Ulster, naquele país, para colaborarem com os protestantes no restabelecimento da paz. "A tarefa da Igreja, afirmou o Papa, é de

formar os homens à procura da paz em colaboração com os fiéis de outras religiões e de trabalhar com todas as forças para construir uma sociedade que renuncie ao ódio, à contestação e à violência". (CIC).

Casa Vermelha

Artykuly Żelazne, Naczynia Kuchenne, Druty, Sprzęty Aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do Przemysłu i Rolnicze. Materiały Elektryczne i Sanitarne, Śruby, Pły, Słatki Druceane, Oleje, Farby i Pokosty, Nawozy, Środki owadobójcze. Nasłona ogrodowe.

Eurico Fonseca Ferragens Ltda.

ZALOŻONA W ROKU 1916
IMPORTERZY

LARGO CORONEL ENÉAS, 143 — Caixa Postal 56 — Telefones: 23-3366 — 23-4208

Adres Telegraficzny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja da Ordem)

C.G.C. 764908838/0001-72 — Inscr. 10108870/G

CURITIBA

PARANÁ

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBÉM NA RUA MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVIÇO.

Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 — R. Mateus Leme, 705

JOÃO PAULO I - O NOVO PAPA

DESDE SÁBADO PASSADO, DIA 26 DE AGOSTO, A IGREJA CATÓLICA POSSUI UM NOVO PAPA, NA PESSOA DO CARDEAL ALBINO LUCIANI. QUE ADOTOU O NOME DE JOÃO PAULO I.

EM MENOS DE 24 HORAS DE CONCLAVE, OS 111 CARDEAIS DO MUNDO INTEIRO, CHEGARAM A IDENTIFICAR QUEM SERIA O NOVO LÍDER ESPIRITUAL DA IGREJA UNIVERSAL, FUNDADA POR JESUS CRISTO E CONFIADA AO APOSTOLO SÃO PEDRO.

ALBINO LUCIANI, LOGO APÓS TER SIDO ELEITO, DIRIGIU-SE AO POVO REUNIDO NA PRAÇA DE SÃO PEDRO PARA DAR A SUA PRIMEIRA BÊNÇÃO A TODO MUNDO.

COM A IDADE DE 65 ANOS, DE NACIONALIDADE ITALIANA, BASTANTE SIMPÁTICO, JOÃO PAULO I DEVERÁ SER COROADO COMO PAPA NO INÍCIO DO MÊS DE SETEMBRO.

A praça de São Pedro, acolhendo a milhares de fiéis, que aplaudiram intensamente o novo Papa João Paulo I.

UM NOME ORIGINAL

João Paulo I é o primeiro Papa em mais de mil anos a escolher um nome original. O último Papa que escolheu um nome nunca usado por pontífices anteriormente foi Landone, em 1913. Especialistas em assuntos do Vaticano comentam que a escolha do nome foi um tributo a dois Papas — Paulo VI e João XXIII — além de um sinal de que as reformas do Concílio Vaticano II terão prosseguimento.

Albino Luciani, um homem de estatura média sem a letra "R" no nome, acaba com a tradição que todos os Papas desde Pio IX em 1846 foram alternadamente cardeais magros sem "R" e cardeais gordos com "R" em seu nome.

Seguidores das profecias de Malaquias, um Bispo irlandês do século XII que previu quem seriam as escolhas de todos os Papas desde Celestino II em 1143, até o fim do mundo, consolaram-se com a eleição de Luciani. A previsão de Malaquias era de que o próximo Papa seria "de medietate lunae", ou seja, meia lua.

Vários religiosos irlandeses da Universidade de Saint Isidor assinaram que Veneza, onde estava o patriarca eleito Papa, é uma cidade em forma de Lua Crescente, localizada num grande canal e um tradicional ponto de encontro de comerciantes do mundo muçulmano do Oriente

Médio, onde uma Lua Crescente é um símbolo religioso.

A eleição de Luciani foi mais rápida do que a de João XXIII em 1958.

Luciani foi ordenado como sacerdote em 1935. Ao contrário de seus três predecessores imediatos, Luciani não tem experiência diplomática. Mas a escolha do nome de João Paulo pareceu significar que levará adiante a obra dos dois Papas anteriores.

A rapidíssima eleição de Luciani — nos últimos tempos somente o Papa Pio XII foi designado dentro de 24 horas — contrariou a maioria dos prognósticos.

Deu tudo ao contrário do que previa o "astrologo" Nostradamus, pois o novo Papa é magro, usa óculos e tem o cabelo curto e escuro.

"SOU UM HOMEM POBRE"

Luciani, que escolheu o nome de Papa João Paulo Primeiro, disse uma vez sobre si mesmo: "Sou apenas um homem pobre, acostumado a coisas pequenas e ao silêncio".

Poucas pessoas fora da Itália ouviram falar de Luciani, de 65 anos, antes dos preparativos para a atual conclave para a eleição do novo Papa, mas isso também foi verdade para patriarcas de Veneza — Giuseppe Sarto e Angelo Giuseppe Roncalli, que se tornaram os papas São Pio X e João XXIII.

UM POUCO DE SUA VIDA

O Papa João Paulo nasceu no dia 17 de outubro de 1912 em Forno di Canale, povoação de um pitoresco e pobre vale das Montanhas Dolomitas, 52 quilômetros ao Sul da estação de esqui de Cortina D'Ampezzo. Seu pai era pedreiro e trabalhava na Sulca no verão, regressando para casa no inverno, até que se mudou para a vila veneziana de Murano, onde passava a trabalhar de vidraceiro. Enquanto fosse membro do Partido Socialista, o pai do novo Papa nunca se opôs a decisão de Albino de se tornar padre.

O Papa João Paulo I estudou no seminário da cidade de Feltra e se formou em Filosofia e Teologia no Seminário de Belluno, cidade natal do Papa Gregório Dezesseis. Formou-se em Teologia Dogmática na Universidade Gregoriana, em Roma; e foi ordenado padre em 1935.

Regressou então à sua região natal para ser assistente de pároco, catequista numa escola para técnicos de mineração e professor de Teologia, Moral, Lei Canônica e Arte Sacra. Mais tarde foi catequista na Diocese de Belluno e escreveu um livro sobre suas experiências, intitulado "Migalhas de Catecismo".

O Papa João XXIII, atendendo a indicação do Bispo de Pádua, Girolamo Borletti, sagrou Luciani Bispo de Vittorio Veneto, em 1958.

Um dos primeiros problemas nessa Diocese foi o escândalo envolvendo dois de seus padres e numerosos cheques sem fundo. Ele convocou uma reunião dos 400 padres seus subordinados e anunciou a intenção de pagar os cheques com o dinheiro das rendas das propriedades da Igreja, em vez de pedir imunidade eclesialística da lei civil italiana.

O Papa Pio VI nomeou Luciani para ocupar o cargo de Patriarca de Veneza em 1969, e o sagrou Cardeal em 1973.

Por razões históricas, Veneza e Lisboa são as únicas cidades europeias cujos bispos têm o título de Patriarca. A de Veneza ganhou mais prestígio pelo fato de que os papas Pio X e João XXIII eram patriarcas quando foram eleitos, em 1903 e 1958, respectivamente.

Luciani dedicou-se ao trabalho com entusiasmo, indo às paróquias do continente de bicicleta, aboliu todas as pompas e cerimônias oficiais e instruiu os párocos a vender os ornamentos de ouro das Igrejas para dar de comer às crianças defetuosas e aos pobres.

Os reais tesouros da Igreja são os pobres, os pequenos, que não devem ser ajudados por meio de donativos meramente ocasionais, mas de tal forma que sua promoção social seja assegurada", escreveu Luciani uma vez.

Defensor da moderação teológica, Luciani disse que demasiado número de eclesiásticos ou se recusava a ir além do Concílio Vaticano Primeiro, de 1869-70, que proclamou o dogma da infalibilidade papal, ou tentava liberalizar a Igreja mais que o Concílio Vaticano II, de 1962-65.

O Concílio Vaticano I tem muitos seguidores e acontece o mesmo com o terceiro (fictício), mas o Vaticano Segundo tem poucos demais", afirmou Luciani ao Papa Paulo VI no discurso que fez ao ser sagrado Cardeal.

O Papa João Paulo I dando a sua primeira Bênção Papal.

GENTE ESTRANHA

- As pessoas que falam sobre oração, mas não oram.
- As pessoas que dizem que o dizimo é uma grande coisa, mas não dão.
- As pessoas que elogiam a Igreja, mas nunca ajudam a sustentá-la e nunca assistem aos cultos.
- As pessoas que ganham bons salários, mas dão apenas moedas para a Igreja.
- As pessoas que se separam da Igreja por motivos tolos e depois cantam: "Quero estar na praça cruz".
- As pessoas que dizem que a Bíblia é a Palavra de Deus para os homens, mas não lêem.
- As pessoas que dizem que a eternidade é mais importante que esta vida, mas vivem somente para as coisas materiais.
- As pessoas que criticam os outros por coisas que elas fazem também.
- As pessoas que dizem "nós", em assuntos nos quais não participam.
- As pessoas que preferem ouvir falar mal de outros do que bem.
- As pessoas que seguem o demônio toda a vida e quando morrem esperam ir para o céu.

É GENTE ESTRANHA, REALMENTE ESTRANHA MUITO ESTRANHA...

(Extraído do Boletim Divino Espírito Santo Varginha — Minas Gerais).

RESUMIDAS

★ EXPOSIÇÃO FOTOGRÁFICA DENUNCIA ADULTOS

"Os adultos estão levando as crianças a uma perspectiva de futuro incerto e indesejável. Isso, para aqueles que conseguem sobreviver à miséria, à fome e ao abandono". Esta é a denúncia do mundo contemporâneo, feita através de 515 fotos, tiradas

em 94 países por 238 fotógrafos, na IV Exposição Mundial da Fotografia em São Paulo. A exposição procura tornar clara uma triste realidade e provocar a reflexão sobre os problemas que envolvem as nossas crianças. (CIC).

★ IMPOSTO DE RENDA

O percentual de desconto do Imposto de Renda na fonte, hoje fixado em 8 por cento, deverá ser reduzido no próximo exercício. A declaração é do secretário da Receita Federal, Adilson Gomes

SERÁ DIMINUÍDO

de Oliveira, que explicou que a medida visa reduzir o valor das devoluções feitas pelo Governo, muito elevadas por causa da aplicação da correção monetária nas retenções.

★ NOVA LEI DÁ MAIS LIBERDADE À RELIGIÃO

Um novo projeto de lei que se refere à religião, na Croácia, foi aprovado e já entrou em vigor naquele país. As antigas leis restringiam por demais a liberdade religiosa. Segundo os meios eclesialísticos, a nova lei está bem melhor, apesar dos limites impostos. Assim, as comunidades religiosas podem, agora, contar o ensino religioso a outras pessoas, e não somente a ministros de culto. A

nova lei insiste que as atividades religiosas não devem se opor àquelas do Estado. Uma outra melhoria ocorreu no que se refere aos doentes e pessoas idosas. Estas podem receber a visita dos sacerdotes, com a condição de que pegam licença. Por outro lado, a Igreja católica ainda não conseguiu um horário no Rádio e TV para programas religiosos. (CIC).

★ CBD INDENIZA FLAMENGO

A CBD decidiu indenizar o Flamengo por ter recebido de volta o jogador Zico contundido e sem condições de jogo pelo menos por um mês. Heleno Nunes deu taxaço ao clube quando alegou ter entregue o atacante em con-

dições e recebido de volta machucado e nem esperou que o Flamengo levasse o caso à Justiça. A CBD pagará os salários de Zico, CR\$ 250 mil por mês, enquanto o jogador estiver parado.

"A morte de um Papa é igual a morte de qualquer outro homem, mas ela pode ensinar alguma coisa" (PAPA PAULO VI)